

PAPER DETAILS

TITLE: BEDEN EGİTİMİ ÖĞRETMENLERİ SINIF YÖNETİMİ DAVRANISLARI ÖLÇEĞİ
GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

AUTHORS: Hüseyin ÜNLÜ, Ali Murat SÜNBÜL, Latif AYDOST

PAGES: 199-209

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/219500>

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ SINIF YÖNETİMİ DAVRANIŞLARI ÖLÇEĞİ GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ÜNLÜ

Aksaray Üniversitesi Besyo/huseyinunlu@aksaray.edu.tr

Doç. Dr. Ali Murat SÜNBÜL

Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi/sunbul@selcuk.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Latif AYDOST

Gazi Üniversitesi Besyo/aydost@gazi.edu.tr

Öz

Bu çalışmada beden eğitimi öğretmenleri için geliştirilen beden eğitimi öğretmenleri sınıf yönetimi davranışları ölçeğinin geçerlilik ve güvenirliği tespit edilmiştir. Çalışmada, ölçeğin hazırlanmasında temel veri olarak ilgili literatür, beden eğitimi öğretmenlerinin açık uçlu sorulara yazdıkları kompozisyonlar ve konuyla ilgili uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Hazırlanan ölçek Kırşehir ve Aksaray illerinde görev yapan 92 beden eğitimi öğretmenine yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır. Elde edilen veriler üzerinde istatistiksel analizler yapılarak güvenilir ve geçerli bir ölçek elde edilmiştir. Faktör analizlerine göre ölçek 1 faktör ve 41 maddeden oluşmaktadır. Genel olarak ölçeğin güvenirlik katsayısı .91 olarak bulunmuştur. Elde edilen güvenirlik katsayısının yeterli ve ölçeğin geçerliğinin yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, beden eğitimi öğretmeni, sınıf yönetimi, sınıf yönetimi davranışı.

THE STUDY OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' CLASSROOM MANAGEMENT BEHAVIORS SCALE OF VALIDITY AND RELIABILITY

Abstract

In this study; a scale developing study, which is about the Classroom Management Behaviors of the Physical Education Teachers, has been constructed. In the study; related literature, physical education teachers' compositions to the open ended questions and views of the experts familiar with the issue are used as main data for preparation of the scale. Prepared scale has been applied by using face to face interview method to the 92 Physical Education Teachers who teach in Aksaray and Kırşehir provinces. A reliable and valid scale has been obtained through statistic package programs after subjecting the acquired data to the reliability and validity analyses. According to factor analysis, the scale consists of 1 factor and 41 items. In general, reliability coefficient of the scale has been found .91. It is discovered that the scale is quite reliable from the view of statistics by the outcome of the acquired reliability coefficient and it has high validity.

Key Words: Physical education, physical education teacher, classroom management, classroom management behavior.

1. Giriş

Eğitim öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği mekânlar okullardır. Eğitim çabalarının genel amacı; kuşkusuz, yetişmekte olan çocukların ve gençlerin, topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardım etmektir. Bu uyumun gerçekleştirilmesi için; ideal olarak, bireylerin istidat ve yetenekleri, eğitim yolu ile en son sınırına kadar geliştirilir ve insan davranışları, milli eğitimin amaçları doğrultusunda değiştirilir¹.

Eğitim sürecinden geçmemiş bir kimsenin kendini hiçbir alanda tam olarak yetiştirme imkânı bulunmadığı ve eğitim imkânları kısıtlı toplumların kültürel, sosyal ve ekonomik kalkınmalarının tam olarak sağlanamayacağı düşünülürse, okulun önemli bir sorumluluk ve değer taşıdığı rahatlıkla görülebilir².

Okullarda öğrenci-öğretmen etkileşiminin en yoğun yaşandığı, eğitim-öğretim faaliyetinin gerçekleştiği alanların en başında sınıflar gelmektedir. Sınıflar öğretim ile ilgili içeriğin sunulduğu, bunun yanında sosyal ve kültür davranışların kazanıldığı, bireyin toplumsallaştığı bir tür davranış değiştirme merkezi olarak düşünülebilir.

Sınıf içindeki yaşamın, önceden belirlenmiş olan amaçlara uygun bir biçimde gerçekleşmesinden, öncelikle öğrenme ortamının ve yaşantılarının düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenin sorumluluğundadır. Bu nedenle öğretmenin, sınıf yönetiminin ilke ve yöntemlerini bilmesi gerekir³. Bir başka ifade ile “Öğretim ve yönetim her ikisi de sınıfta başarılı olmak için kritik bir öneme sahiptir”⁴.

Sınıf yönetimi genellikle, öğrencilerin meşgul edilmesini, onların işbirliğini ortaya çıkarmayı ve düzeni sağlamak için öğretmenin davranışlarını içerir⁵.

Sınıfın iyi yönetilmesi, eğitimde başarılı olmak için ilk adım olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle öğretmenin liderlik rolü ön plana çıkmakta ve grup dinamizmini bilmesi önem kazanmaktadır. Bu bağlamda yönetim ile öğretim birbiriyle bağlantılı olmaktadır. Bir bakıma, sınıf yönetiminde başarılı olanlar iyi öğretmen özelliği taşımaktadırlar⁶.

İyi bir sınıf yönetimi, öğretimin her safhasında ve her bir ders için gereklidir. Ancak beden eğitimi dersleri yapısı ve doğası gereği diğer derslerden farklı olarak ele alınması gerekir. Çünkü beden eğitimi derslerini, dersin yapıldığı ortam, derslerde kullanılan araç gereç, öğretmen ve öğrencilerin kıyafetleri gibi özellikleri

¹ F.Varış, Eğitim bilimine giriş. Ankara: Alkım Yayınevi. 1998, S. 1.

² S.Karaküçük, Okul Yöneticilerinin Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları. **Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**. 1999, S. 52.

³ A.Aydın, **Sınıf Yönetimi**. Ankara: Tek Ağaç Eylül Kitap Yayın Dağıtım. 2006, S.2.

⁴ J.K.Lemlech, **Classroom Management Methods and Techniques for Elementary and Secondary Teachers**. Newyork-London: Longman. 1988, S.2.

⁵ E.T.Emmer& L.M.Stough, Classroom Management: A Critical Part of Educational Psychology, With Implications for Teacher Education. **Educational Psychologist**. 2001.

⁶ Ö.Demirel, **Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem A Yayıncılık. 2004, S.175

ilk bakışta diğer derslerden ayıran özelliklerdir. Ayrıca beden eğitimi dersinde öğrencilerin daha çok hareket etme imkânına ve özgürlüğüne sahip olması, öğrenci davranışlarının da diğer derslerinden ayrılmasına neden olmaktadır ⁷. Bunun doğal bir sonucu olarak; beden eğitimi öğretmenin de sınıf yönetiminde göstereceği davranışlarda diğer derslerden farklılaşmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları ölçeği geliştirilmiş ve standardize edilmiştir.

2. Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliliklerini tespit etmek amacıyla hazırlanan “Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetimi Davranışları Ölçeği”nin geçerlilik ve güvenilirliğini tespit etmektir.

3. Yöntem

3. 1. Araştırmanın modeli ve çalışma grubu

Araştırma, beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliliklerini öğretmen görüşlerine göre betimlemeye yönelik olduğu için tarama modelindedir. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır”⁸. Araştırma örneklemini, Kırşehir ve Aksaray illelerinde ilköğretim okullarında görev yapan 92 beden eğitimi oluşturmaktadır.

3. 2. Ölçeğe ait bilgiler

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetim davranışlarını saptamak amacıyla geliştirilen bir ölçektir. Ölçekte toplam 38 madde bulunmaktadır. Likert tipinde geliştirilen ölçekte 5 kategori bulunmaktadır. Ölçekteki maddeler; kesinlikle katılmıyorum 1 puan, katılmıyorum 2 puan, kısmen katılıyorum 3 puan, katılıyorum 4 puan, kesinlikle katılıyorum 5 puan şeklinde puanlanmaktadır. Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetim Davranışları Ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 38, en yüksek puan ise 190’dır. Puanların artması olumlu sınıf yönetim davranışını, düşmesi ise olumsuz davranışı ifade etmektedir. Ölçekte negatif cümle bulunmadığı için ters puanlama yapılmamıştır.

⁷ H.Ünlü&L.Aydos, Classroom management in physical education. **International Journal of Human Sciences**. 2008, S. 2.

⁸ N.Karasar, **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 2003, S.77.

Ölçeğin geliştirilmesinde sınıf yönetimi ile ilgili literatür^{9 10 11 12 13 14 15} tanınmış, öğretmenlerin sahip olması gerekli davranışlar listelenmiştir. Bu arada 20 beden eğitimi öğretmenine “Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıflarında dikkat etmesi gerekli davranışlar nelerdir”, “Bir beden eğitimi öğretmeni nasıl etkili sınıf yönetim davranışı sergiler?” açık uçlu soruları yöneltilmiş, bu sorulara kompozisyon şeklinde cevap vermeleri sağlanmıştır. Literatürde belirtilen özellikler ve kompozisyon uygulamasının sonuçları cümlelere dönüştürülmüş ve listelenmiştir. Bu şekilde 46 cümle ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan önermeler 3 ölçme değerlendirme uzmanı ve 3 beden eğitimi öğretmenliği alanında uzmana incelenmiştir. Uzman görüşleri ve düzeltmeleri sonucu ölçekteki cümle sayısı 41’e indirilmiştir. Uzman görüşlerine dayalı olarak 5 dereceli likert tipte tasarlanan ölçek 92 kişiden oluşan bir beden eğitimi öğretmen grubuna uygulanmıştır.

4. Bulgular

Bu bölümde ölçeğin ortalama, standart sapması, ve maddeler için aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, madde toplam korelasyonları ve faktör analizleri yapılmıştır.

4. 1. Geçerliğe ilişkin bulgular

Bir ölçüm aracının ya da ölçeğin geçerliliği, ölçmek istediği değişkeni ne derece ölçtüğüne ilişkindir. Geçerlilik testinin, güvenilirlik testinde olduğu gibi dayandığı bir sayı yoktur. Bu nedenle, geçerlilik testi daha çok kuramsal analizlerle yapılmaktadır.

Deneme uygulamasının geçerliğinin sağlanmasında uzman görüşlerine ve faktör analizi yöntemine başvurulmuştur. Bir ölçüm aracının ya da ölçeğin geçerliliği, ölçmek istediği değişkeni ne derece ölçtüğüne ilişkindir.

Geçerlik analizlerden biri kavramsal geçerlilik (yapı/model geçerliliği) testi olarak adlandırılmakta ve bir değişkeni ölçmek üzere geliştirilen soruların, o değişkeni ölçüp ölçmediğinin ya da o değişkenle ne derece ilişkili olduklarının kuramsal analizini

⁹ J.Peron, Discipline Techniques Used by Secondary School Physical Education Teachers. Master of Arts (Education). 1995.

¹⁰ S.Supaporn, Middle School Student Perspectives about Misbehavior in Physical Education Classes. Doctor of Philosophy. 1998.

¹¹ G.Yip, Discipline In Physical Education: A Case Study One Physical Education Teacher. Division of Graduate Studies and Research. 1998.

¹² Duman ve ark., Orta Öğretim Öğrencilerinin, Öğretmenlerin Sınıfta Disiplin Sağlama Yaklaşımlarına İlişkin Görüşleri. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**. 2004.

¹³ B.Güven, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminin Öğretmen Davranışı Boyutuna İlişkin Görüşleri ve Bu Görüşlerin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine, Hizmet Yıllarına, Görev Yaptıkları İllere ve Okul Türlerine Göre Değişimi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 2004

¹⁴ S.G.Daugherty, Teacher Efficacy and It's Relation to Teachers' Behaviors In The Classroom. Doctor of Philosophy. 2005.

¹⁵ S.Özçakır, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Anlayışları: Düzce İli Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 2007.

öngörmektedir. Bir ölçeğin kavramsal geçerliliğinin sınanmasında en sık kullanılan yöntemlerden biri faktör analizidir¹⁶.

Faktör analizi, değişkenler arasındaki korelasyonların, gözlenemeyen ortak faktörlerden kaynaklandığı varsayımına dayanmaktadır. Analiz, değişkenler arasındaki sapmaların daha az sayıdaki ortak faktörler tarafından açıklanması amacıyla geliştirilir. Analizde çoğunlukla korelasyon matrisi kullanılmakta, değişkenler arasındaki korelasyonların yüksek olması durumunda, faktör sayısı az olmakta ve toplam varyansın daha büyük bir ortak bölümü açıklanabilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenleri sınıf yönetim davranışları ölçeğindeki Toplam 41 maddenin herbiri kendi boyutu ile tutarlı bir sonuç ortaya koyması nedeniyle tüm maddelere faktör analizi yapılmıştır.

Temel Bileşenler analizinde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,76 bulunmuştur. Bu sonucun literatür ve uzman görüşlerine göre yeterli olduğu söylenebilir¹⁷. Barlett testi sonucu 2055,434 ($p < 0,01$). Bu sonuç faktör analizinin değişkenler için uygun olduğunu ortaya koymaktadır¹⁸.

Yapı geçerliliği için faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin ve Barlett testlerinin olumlu sonuçlar vermesi nedeniyle, ölçeğin temel faktörlerini ve boyutlarını ortaya koymak amacıyla Compenant ve Varimax faktör Analizleri uygulanmıştır. Literatürde faktör örüntüsünün oluşturulmasında 0,30 ile 0,40 arasında değişen faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak alınabileceği belirtilmektedir¹⁹.

Kaiser ölçütüne göre Eigen değeri (özdeğer) 1'den büyük olanlar ölçeğe alınmış ve 1 faktör bulunmuştur. 1 faktör tarafından açıklanan toplam varyans 31,927'dir. Ölçeğin 38 maddesinin ortak tek bir faktörde toplandığı görülmüştür. Bu ölçeğe maddeler için 0,30 katsayısı kesme noktası olarak alınmıştır. Compenant ve Varimax faktör Analizleri sonucu 3 maddenin 0,30'un altında bir faktör yüküne sahip olduğu görülmüştür. Bu nedenle 2, 21 ve 25. maddeler hiçbir boyuta girmediği ve 0,30'un altında mı olacak bir faktör yüküne sahip olduğu için ölçekten çıkarılmıştır.

Faktör analizi sonucu elenen cümleler çıkarıldıktan sonra kalan maddeler için madde kalan ve madde toplam tutarlılıkları hesaplanmıştır. Hesaplanan Pearson Momentler Çarpım Korelasyon katsayıları 0,38 ile 0,89 arasında değişmektedir. Bu açıdan Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetim Davranışları ölçeğindeki maddelerin gerek birbirleri gerekse de ölçeğin bütünüyle tutarlı olduğu söylenebilir. Ölçeğin faktör yükleri ve madde-test korelasyonları aşağıda verilmiştir.

¹⁶ D.R.Bacon ve ark., Composite reliability in structural equations modeling. **Educational and Psychological Measurement**. 1995.

¹⁷ K.R.Murphy ve C.O.Davidshofer, **Psychological Testing: Principles and Applications**. New Jersey: Prentice-Hall International, Inc. 1991.

¹⁸ L.R.Aiken, **Rating Scales and Checklists: Evaluating behavior, personality and attitudes**. New York: John Wiley & Sons, Inc. 1996.

¹⁹ M.N. Neale ve R.M.Liebert, **Science and behavior: An introduction to methods of research**. London: Prentice-Hall International, Inc. 1980.

Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetimi Davranışları Ölçeğinin Güvenirlik ve Geçerlik Analizleri

Maddeler	Değer	Std. Sapma	Faktör yükü	Item-total
1. Öğrencimi azarlamak istemem çünkü bu onun duygularını incitebilir.	3,71	1,03	0,482	.4121
2. Ben her zaman karar ve kurallarımın arkasındaki nedenleri açıklamaya çalışırım.	4,1	0,85	0,244	.2170
3. Eğer bir öğrenci benimle birlikte yürümek isterse bu istekten daima onur duyarım.	3,97	0,92	0,451	.4410
4. Sınıf düzenine ilişkin kuralları öğrencilerle birlikte belirlerim.	3,79	0,91	0,336	.3510
5. Sınıf içerisinde öğrencilerle görev paylaşımına giderim ve öğretmene yardım etmeleri için çeşitli fırsatlar sağlarım.	4,29	0,64	0,54	.5298
6. Ders alanın düzenlenmesini öğrencilerle birlikte yaparım.	4,27	0,71	0,588	.5644
7. Derste kullanılacak materyalleri ders öncesinde hazırlanması ve ders sonunda toplanması için öğrencileri görevlendiririm.	4,32	0,84	0,511	.4934
8. Ders öncesinde ve ders sonrasında öğrencilerin hazırlanmaları ve giyinmeleri için gerekli zamanı veririm.	4,59	0,63	0,597	.5513
9. Ders öncesi ve ders sırasında gerekli güvenlik tedbirlerini sağlarım.	4,58	0,54	0,65	.5845
10. Derse öğrencileri selamlayarak başlar ve dersi öğrencileri selamlayarak bitiririm.	4,61	0,57	0,55	.4855
11. Derste izin alarak konuşmak isteyen öğrencilere söz veririm.	4,64	0,57	0,628	.5674
12. Uygulamalar esnasında öğrencilere dönütler veririm.	4,4	0,66	0,569	.5186
13. Öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle özel olarak ilgilenirim ve onların öğrenmelerini sağlayabilecek farklı yollar ararım.	4,14	0,62	0,673	.6235
14. Ders esnasında öğrencilerde yorgunluk olduğunda, disiplin sorunları meydana geldiğinde ve kopmalar başladığında mola veririm, gerekli ise konuyu tekrar ederim.	4,15	0,71	0,575	.5033
15. Öğrencilerin kendilerinde güvenlerini sağlayabilmeleri ve aktif katılımlarını sağlamak amacıyla pekiştiriciler kullanırım.	4,25	0,64	0,644	.5755
16. Her derste öğrencileri gözlemleyerek objektif bir şekilde değerlendiririm.	4,15	0,73	0,538	.4505
17. Öğrencilerin istenmeyen davranışlarını doğru davranışı göstererek düzeltirim.	4,45	0,58	0,602	.5487
18. Çocuklardan birisinin sessiz olması, dinlemesi, düşünmesi ve izlemesi gerektiğinde istenen davranışı yerine getirmesi için ismi ile çağırırım.	4,07	0,96	0,581	.5596

19. Çocukların birinin sesiz olması, dinlemesi, düşünmesi ve izlemesi gerektiğinde istenen davranışı yerine getirmede bedeni eğitimi dersi araç ve gereçlerinin kontrolü ile görevlendiririm, (dağıtılması ve ders sonunda toplanıp kaldırması)	3,75	0,97	0,471	.4804
20. İstenmeyen bir davranış meydana geldiğinde görmezden gelirim.	3,4	1	0,391	.3831
21. Çocukların birinin sesiz olması, dinlemesi, düşünmesi ve izlemesi gerektiğinde istenen davranışı yerine getirmede düşük kullanarak uyarırım.	3,77	1,1	0,253	.2560
22. Çocukların istenmeyen davranışları çoğaldığı zaman sınıfı yeniden organize ederim.	4,03	0,75	0,593	.5751
23. İstenmeyen bir davranış sergileyen bir öğrencinin pozisyonunu değiştiririm, istenen vücut pozisyonuna geçmesini sağlarım.	4,02	0,78	0,559	.5287
24. İstenmeyen davranış gösteren çocuğun gerekirse ailesi, rehberlik servisi veya okul müdürü gibi başka bir otorite ile iletişime geçerim ya da sevk ederim.	3,58	0,87	0,367	.3914
25. İstenmeyen davranış gösteren çocuğun derste kullandığı materyali geri getirmesini isterim.	3,32	1	0,261	.2480
26. Derste kurallara uyarak öğrencilere model olurum.	4,57	0,65	0,67	.6103
27. Öğrencilerden model belirlerim veya öğretmen olarak görevlendiririm	3,74	1,01	0,507	.4950
28. Olumsuz bir durum ortaya çıktığında aktiviteyi keser öğrencilerin dikkatini çeker ve bilgilendiririm.	4,2	0,73	0,564	.5327
29. İstenmeyen davranış gerçekleştiren öğrenciye doğru yönelir ve yanlış davranışını açıklarım.	3,89	0,91	0,34	.3646
30. Öğrenciyi yanlış-olumsuz davranışlarına devam ettiği takdirde, olumlu bir dille uyarırım.	3,87	0,93	0,327	.3479
31. Beden eğitimi derslerinde öğrencilerimi çok yönlü tanımaya çalışırım.	4,4	0,59	0,578	.5050
32. Derste öğrencilerime sözel olarak övücü ifadeler kullanırım.	4,17	0,69	0,505	.4299
33. Öğrencilerimi dinler ve isteklerini dikkate alırım.	4,38	0,61	0,569	.5028
34. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin yaptıkları her davranıştan haberdarımdır.	3,91	0,77	0,359	.3064
35. Derste beklenmedik bir durum çıktığında ne yapacağımı bilirim.	4,34	0,62	0,737	.6615
36. Öğrencinin ders içi ve ders dışından kaynaklanan problemleri ile ilgilenirim.	4,14	0,62	0,525	.4981

37. Öğrencilere verdiğim sözleri tutarım, öğrencilerinde sözünde durmasını isterim.	4,61	0,51	0,624	.5613
38. Beden eğitimi dersinde sınıfın organizasyonu ve dersin sağlıklı yürütülmesi için plan yaparım.	4,38	0,64	0,628	.5783
39. Öğrencilerime koşulsuz saygı ve kabul gösteririm.	4,12	0,84	0,569	.5165
40. Derste öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alırım.	4,38	0,71	0,684	.6477
41. Beden eğitimi dersinde ortaya çıkabilecek olumsuz bir duruma karşı hazırlıklıyım.	4,41	0,63	0,503	.4555

Not: faktör yükleri 0.30'un altında olduğu için üç madde çıkarılmıştır.

4.2. Güvenirliliğe ilişkin bulgular

Bir ölçüm aracının güvenilirliği çeşitli yöntemlerle hesaplanmakla birlikte, içlerinde en yaygın olanı eşit iki yarı ve içsel tutarlılık (internal consistency) yöntemidir. Çalışmada bu yöntemle hesaplanan güvenilirlik ölçütleri kullanılmıştır. Ölçeğin eşit iki yarı güvenilirlik yöntemiyle hesaplanan katsayısı .86 bulunmuştur. Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetim Davranışları Ölçeğinin tüm maddeleri üzerinde hesaplanan Cronbach Alfa Güvenirliliği .91 bulunmuştur. Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetim Davranışları Ölçeğinin güvenilirlik katsayısının yüksek olduğu söylenebilir. Deneme uygulaması dışında bu araştırmanın örneklemini üzerinde gerçekleştirilen Cronbach Alfa analizleri sonucu adı geçen ölçeğin .92 düzeyinde güvenilirlik katsayısına sahip olduğu görülmüştür.

5. Sonuç ve tartışma

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetim davranışlarını belirlemek amacıyla geliştirilen bu tek boyutlu ölçeğin yapı geçerliği çalışması faktör (temel birleşenler) analizi yöntemi uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Nihai ölçekte yer alacak maddelerin seçiminde rotasyon (Varimax) sonrası faktör analizi ile, madde test ve madde kalan korelasyonları temele alınmıştır. Bu çalışmalar sonucunda envanterin 1 boyutunun ve 38 maddesinin açıklanan varyans miktarının tatmin edici olduğu ayrıca her bir maddenin rotasyon öncesi ve sonrası faktör yükleri ile madde-alt test ve madde kalan korelasyonlarının yeterli düzeyde olduğu doğrulanmıştır. Ölçeğin açıkladığı varyans %52,25'tir. Nihai ölçeğe alınan tüm maddelerin faktör yükü 0,30'un üstündedir. Bu değer ise bir maddenin ölçme aracına alınabilmesi için öngörülen 0,30 faktör yükü alt ölçütünü karşılamaktadır.

Güvenirlikle ilgili çalışmalarda 0.65 ve üstündeki katsayıların yeterli olduğu²⁰ dikkate alınırsa, ölçeğin ve içerdiği maddeler ilişkin güvenilirlik düzeyinin

²⁰ L.J.Cronbach, **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper Collins Publishers, Inc. 1990

yeterli olduğu söylenebilir. Envanteri cevaplayan öğretmenlerin, kıdem, cinsiyet ve hizmetiçi eğitim durumları itibarıyla sınıf yönetim davranışlarına ilişkin elde ettikleri puan ve dağılımlar beklenen dağılımla tutarlı çıkmıştır. Bütün bu bulgular geliştirilen ölçeğin beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetim davranışlarını saptamada kullanılabileceğini göstermektedir.

Geliştirilen bu araç bireylerin tüm düşüncelerini, düşünme süreç ve stratejilerini ölçen bir envanter değildir. Aracın ölçtüğü boyutlar yalnızca sınıf yönetim davranışlarıyla ilgilidir. Ölçek beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarına yönelik olarak ölçme değerlendirme, psikometri ve araştırma uzmanları tarafından kullanılabilir. Bu aracı kullanarak sınıf yönetim davranışlarını belirlemede izlenecek yöntem, ölçekten toplam puan hesaplamak ve madde sayısına bölmek olmalıdır. Test ortalaması; bir öğretmenin ölçekten ettiği puanın madde sayısına bölümüyle elde edilmektedir.

Araştırma bulgularına dayanarak 38 ifadelik testin güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu söylenebilir. Bundan sonra yapılacak çalışmalar için, farklı örneklemeler üzerinden ölçeğin içsel tutarlılığının geliştirilmesi ve geçerliliğinin sınanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AIKEN L. R. **Rating Scales and Checklists: Evaluating behavior, personality, and attitudes.** John Wiley & Sons, Inc., New York 1996.
- AYDIN, A. **Sınıf Yönetimi**, Tek Ağaç Eylül Kitap Yayın Dağıtım, Ankara 2006.
- BACON, D. R., Sauer, P. L., & Young, M. Composite reliability in structural equations modeling. **Educational and Psychological Measurement**, 1995, 55, 394-406.
- CRONBACH L. J. **Essentials of Psychological Testing.** (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers, Inc. New York 1990.
- DAUGHERTY, S. G. Teacher Efficacy and It's Relation to Teachers' Behaviors In The Classroom. Doctor of Philosophy, Faculty of College of the Education, University of Houston 2005.
- DUMAN. T., GELİŞLİ. Y. ve ÇETİN. Ş. Orta Öğretim Öğrencilerinin, Öğretmenlerin Sınıfta Disiplin Sağlama Yaklaşımlarına İlişkin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2004, 2 (3), 281-290.
- DEMİREL, Ö., **Öğretme Sanatı**. Pegem A yayıncılık, Ankara 2004.
- EMMER, E. T., & STOUGH, L. M. Classroom Management: A Critical Part of Educational Psychology, With Implications for Teacher Education. **Educational Psychologist**, 2001, 36 (2), 103-112.

- GÜVEN, B. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminin Öğretmen Davranışını Boyutuna İlişkin Görüşleri ve Bu Görüşlerin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine, Hizmet Yıllarına, Görev Yaptıkları İllere ve Okul Türlerine Göre Değişimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı 2004.
- KARAKÜÇÜK, S. Okul Yöneticilerinin Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları. **Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, 1999, 4 (3), 51–62.
- KARASAR, N., **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Nobel Yayın Dağıtım ,Ankara 2003
- LEMLECH, J. K., **Classroom Management Methods and Techniques for Elementary and Secondary Teachers**. Longman, Newyork-London 1988.
- MURPHY K. R. & DAVIDSHOFER, C. O. **Psychological Testing: Principles and Applications.**: Prentice- Hall International, Inc., New Jersey 1991.
- NEALE, M. N. & LIEBERT R.M. (1980). **Science and behavior: An introduction to methods of research**. London: Prentice-Hall International, Inc.
- ÖZÇAKIR, S. (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Anlayışları: Düzce İli Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı.
- PERON, J. (1995). Discipline Techniques Used by Secondary School Physical Education Teachers. Master of Arts (Education). Department of Physical Education, Faculty of Education, McGill University.
- REUTERBERG, S., & Gustafsson, J.-E. (1992). Confirmatory factor analysis and reliability: testing measurement model assumptions. **Educational and Psychological Measurement**, 52, 795-811.
- SUPAPORN, S. (1998). Middle School Student Perspectives about Misbehavior in Physical Education Classes. Doctor of Philosophy, School of Education, University of Massachusetts.
- ÜNLÜ, H. & AYDOS, L. (2008). Classroom management in physical education. **International Journal of Human Sciences**, 5 (1). <http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/view/447/287> (28.07.2008 tarihinde alınmıştır).
- VARIŞ, F. (1998). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Alkım Yayınevi.
- YIP, G. (1998). Discipline In Physical Education: A Case Study One Physical Education Teacher. Division of Graduate Studies and Research, Department Of Physical Education, Faculty of Education, McGill University.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.